

[Himmelstrup.]

formålet med lovforslaget netop er at værne borgerne mod administrative overgreb. Det er en meget vigtig frihedsrettighed, der tilgodeses, når dette kan ske, og når dette lovforslag engang er gennemført, og hvis det praktiseres på den rette måde, tror jeg ikke der vil ske nogen krænkelse af nogen velbegrundet ret. Jeg tror, at gennemførelsen af lovforslaget om en rigsdagens ombudsmand lovgivningsmæssigt vil være en værdifuld vinding under de givne forhold; og under hensyn til at vi her i landet ikke har nogen offentlighed i forvaltningen, bliver det nødvendigt for rigsdagen at have en sådan tillidsmand.

Jeg vil i hvert tilfælde på det allerværdeste anbefale, at dette lovforslag bliver gennemført.

Rasting: Også jeg kan på mit partis vegne hilse det fremsatte lovforslag med glæde. Jeg vedgår fuldstændig de udtalelser, som i ordførertalerne vedrørende grundlovsforhandlingerne her i salen blev fremsat på mit partis vegne, dels af det ærede medlem hr. Karl Olsen som ordfører og dels af mig selv. Jeg synes, at man med glæde må hilse grundlovsforslagets § 55, hvori der står, at det ved lov bestemmes, at der gennemføres et tilsyn på rigsdagens vegne med administrationen. Man forstår baggrunden for en sådan bestemmelse, det ærede medlem hr. Himmelstrup har jo allerede opridset den: i vor tid er administrationen blevet i meget høj grad forøget, forholdene er blevet meget komplicerede, det er ikke længere de enkelte, gamle ministerier, men det er et større eller mindre antal direktorater eller andre saglige instanser, den enkelte borger bliver stillet overfor, og hvis borgeren føler sig forulempet, er det ofte vanskeligt for ham at opnå sin ret. Han kan klage og klage til overordnede instanser, men — som det blev sagt før — vi har ikke offentlighed i vor administration. Vor retspleje foregår for åbne døre, men det, der foregår i administrationens kontorer, er offentligheden udelukket fra, og det beror ofte på en tilfældighed, hvor meget den enkelte borger kan få at vide.

Det er jo også således, at administrative afgørelser ikke begrundes i det omfang, hvori dette burde findes sted. Man får en kort afgørelse fra overinstansen, gående ud på at „efter de foreliggende omstændig-

heder“ — el. lign. — „må det have sit forblivende ved den trufne afgørelse“. Og gang på gang ser man i den offentlige debat, at en borger er blevet placeret i den situation, at han skuffes, at han ingen vegne kan komme med sit klagemål. Vil han gå til domstolene, ja, så er det sådan — som det er blevet fremhævet —, at domstolene i henhold til grundloven skønner over disse spørgsmål, men det er ofte dyrt og besværlige at komme denne vej frem.

Nu er det ikke min mening, at vi på alle administrative områder blindt skal kopiere Sverige, men i Sverige er man i langt højere grad kommet ind på begrundelser og på offentlighedsprincippet. Der er det således, at man har en almindelig udtalelse, dels i grundloven, dels i trykkefrihedsforordningen, angående princippet om de almindelige aktstykkers offentlighed, således at pressen og andre kan trænge ind gennem denne mur, blive kendt med aktstykkerne og få at vide, hvad der ligger bagved, således at de ikke blot skal nøjes med en henvisning til „den foreliggende sags omstændigheder“ o. lign.

Ser man på det foreliggende forslag ud fra dette synspunkt, kan man ikke komme bort fra, at det vil betyde en håndsrækning til den enkelte borger, som føler sig beklemt over vanskelighederne overfor administrationen. Det er ment sådan, og det er formuleret på den måde, at denne høje embedsmand, ombudsmanden, skal være rigsdagens tillidsmand, men det er underforstået, at han ikke blot skal handle på rigsdagens vegne, men i borgernes interesse. Han skal være en stor demokrat — det er rigtigt. Og jeg synes, det er angivet derved, at der ikke blot er tale om, at han ikke skal udøve sin myndighed til skade for de små, men til gavn for de små — om man vil: mod de store. Jeg skal ikke melde mig blandt dem, der er blinde for, at det er vanskeligt at trænge igennem med klagemål ved de allerhøjeste instanser, men der nævnes jo disse høje instanser; sely ministrene er taget med, og jeg synes, man har lov til at tage dette som udtryk for, hvad meningen er med dette forslag. Det skal ikke vende den tunge ende nedad, det skal virke upartisk overfor alle samfundsgrupper.

Men når dette er sagt, når jeg har opridset den almindelige baggrund for, at mit parti har kunnet tiltræde dels grundlovsforslagets § 55, dels princippet i det foreliggende lovforslag, vil jeg også gerne under-